

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

SSN Krzysztof Strzelczyk

Protokolant Ewa Krentzel

w sprawie ze skargi pozwanego Skarbu Państwa - Wojewody X.
o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Najwyższego
z dnia 9 października 2014 r., sygn. akt I CSK 563/13, w sprawie
z powództwa M. Spółki z o.o. w R.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie X.
o zapłatę i ochronę praw autorskich,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 16 lutego 2017 r.,

- 1) wznawia postępowanie zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2014 r., sygn. akt I CSK 563/13 w zakresie oddalającym skargę kasacyjną pozwanego (punkt 2),**
- 2) przekazuje rozpoznanie sprawy w powyższym zakresie Sądowi Apelacyjnemu w (...),**
- 3) pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania Sądowi Apelacyjnemu w (...).**

UZASADNIENIE

Powódka M. sp. z o.o. z siedzibą w R. wniosła o zasądzenie od Skarbu Państwa - Wojewody X. kwoty 510.913 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tytułem odszkodowania odpowiadającego sumie trzykrotnego wynagrodzenia, wyliczonego według zmiennych stawek podstawowych w wysokości od 1.500 do 2.200 zł miesięcznie, za okres od dnia 1 stycznia 2005 r. do dnia 31 lipca 2011 r. za korzystanie z utworu „Program (...)” i skapitalizowanych odsetek za okres do dnia wniesienia pozwu oraz o nakazanie pozwanemu opublikowania w dzienniku A. oświadczeń potwierdzających naruszenia majątkowych praw autorskich powódki do wskazanego utworu.

Wyrokiem z dnia 10 maja 2012 r. Sąd Okręgowy w R. uwzględnił żądanie pozwu w całości. Sąd ustalił, że twórcą „Programu (...)” jest pracownik powoda, który dokonał tego w ramach obowiązków pracowniczych. Majątkowe prawa autorskie do programu przysługują powódce. Umowa licencyjna zawarta w dniu 22 listopada 1995 r. przez powódkę z Ministrem Spraw Wewnętrznych, umożliwiająca użytkowanie programu i udostępnianie go ośrodkom informatyki urzędów wojewódzkich, w ramach której wykorzystywał go także pozwany, wygasła po 5 latach. Pozwany nadal posługiwał się programem przy obsłudze Wojewódzkiego Zbioru Meldunkowego działającego w obszarze rejestru PESEL. Sąd pierwszej instancji ocenił, że działania pozwanego były bezprawne i zawinione, stąd w oparciu o art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2007 r. Nr 99, poz. 662 ze zm.), dalej jako: u.p.a.p.p. uwzględnił powództwo.

Wyrokiem z dnia 6 czerwca 2013 r., wydanym na skutek apelacji pozwanego i zażalenia powódki, Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok sądu pierwszej instancji w części poprzez obniżenie kwoty zasądzonej na rzecz powódki do 350.006,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 sierpnia 2011 r. i oddalenie powództwa w dalszej części, oddalił apelację w pozostałym zakresie a uwzględniając zażalenie zmienił rozstrzygnięcie o kosztach postępowania. Odszkodowanie zostało wyliczone według trzykrotności stawek wynagrodzenia możliwych do osiągnięcia za okres od

dnia 22 marca 2007 do 31 stycznia 2008 r. po 1.500 zł miesięcznie, za okres od 1 lutego 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. po 1.910 zł miesięcznie, za okres od 1 stycznia 2009 r. do dnia 18 listopada 2010 r. po 2.000 zł miesięcznie, za okres od dnia 19 listopada 2010 r. do dnia 31 lipca 2011 r. po 2.200 zł miesięcznie, powiększone o skapitalizowane odsetki w wysokości 49.476,50 zł. Sąd stwierdził, że odpowiedzialność pozwanego ma charakter deliktowy i uzasadniony jest zarzut przedawnienia roszczeń obejmujących okres od dnia 1 stycznia 2001 r. do 21 marca 2007 r. Jako podstawę prawną wskazał art. 442 (art. 442¹) k.c. lub 118 k.c. Przyjął, że wobec wystąpienia o zawezwanie do próby ugodowej w dniu 17 grudnia 2007 r. i w dniu 22 marca 2010 r. doszło do przerwy biegu terminu przedawnienia co do części roszczenia.

Wyrokiem z dnia 9 października 2014 r. Sąd Najwyższy uwzględniając skargę kasacyjną powódki uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie oddalającym powództwo w pozostałej części, uwzględniając skargę kasacyjną pozwanego w części uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie oddalającym apelację pozwanego i co do tych roszczeń przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Skarga kasacyjna pozwanego w dalszej części, dotyczącej zasądzenia roszczeń majątkowych obejmujących odszkodowanie w wysokości trzykrotności stosownego wynagrodzenia za okres od dnia za okres od dnia 22 marca 2007 r. do dnia 1 stycznia 2005 r. w wysokości 160.907,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 sierpnia 2011 r. została oddalona.

Pozwany Skarb Państwa - Wojewoda Y. w dniu 30 września 2015 r. złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2014 r. wnosząc o uchylenie pkt 2 tego wyroku w przedmiocie oddalenia apelacji pozwanego oraz o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...) jako Sądowi drugiej instancji oraz o zmianę punktu 1.1. wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 czerwca 2013 r. przez obniżenie zasądzonej od pozwanego Skarbu Państwa - Wojewody X. na rzecz M. sp. z o.o. w R. kwoty 350.006,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 sierpnia 2011 r. do kwoty 100.103 zł i oddalenie powództwa w zakresie żądania kwoty 249.903,50 zł oraz w zakresie ustawowych odsetek od dnia 2 sierpnia 2011 r.

Skarżący złożył ponadto wniosek restytucyjny dochodząc zwrotu kwoty 357.859,86 zł uiszczonej na rzecz M. sp. z o.o. w wykonaniu wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 czerwca 2013 r.

Jako podstawę wznowienia pozwany wskazał art. 401¹ k.p.c., podnosząc że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 23 czerwca 2015 r. SK 32/14 (OTK-A 2015, nr 6, poz. 84), stwierdził, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a.p.p. w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej - w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 31 ust. 3 w zw. z art. 2 Konstytucji.

Sąd Najwyższy zważył:

Skarga o wznowienie postępowania stanowi środek prawny reparacyjny a nie kontrolny. Służy ona usunięciu uchybień procesowych lub wad podstawy orzeczenia ujawnionych po uprawomocnieniu się orzeczenia. W myśl art. 401¹ k.p.c. można żądać wznowienia postępowania, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją. Judykatura zgodnie przyjmuje, że sytuacja opisana przez hipotezę wskazanego przepisu zachodzi wówczas, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, na podstawie którego zostało wydane (prawomocne) orzeczenie objęte skargą. Niekonstytucyjny przepis musi być przy tym podstawą bezpośrednią, decydującą o wyniku rozstrzygnięcia, którego ona dotyczy, gdyż tylko wówczas Sąd, w wyniku wznowienia postępowania, ma możliwość odmiennego niż uprzednio, rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 lipca 2014 r., sygn. III UK 194/13, z dnia 22 października 2014 r., sygn. II CZ 59/14, i z dnia 12 czerwca 2015 r., sygn. II CZ 36/15).

Zgodnie z art. 405 k.p.c. dla wznowienia postępowania na podstawie przewidzianej w art. 401¹ k.p.c. właściwy jest sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, a jeżeli zaskarżono orzeczenia sądów różnej instancji sąd instancji wyższej. W przedmiotowym wypadku sądem, który wydał zaskarżone orzeczenie

w przedmiocie i zakresie objętym skargą o wznowienie, tj. oddalenia skargi kasacyjnej pozwanego w pozostałym zakresie, jest Sąd Najwyższy. „Instancją” w rozumieniu powyższego przepisu jest bowiem również postępowanie toczące się i zakończone przed Sądem Najwyższym poprzez oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie podziela w tym przedmiocie pogląd piśmiennictwa. Skoro bowiem zarówno w postępowaniu przed sądami powszechnymi, jak i Sądem Najwyższym, podstawą rozstrzygnięcia był ten sam, kolejno stosowany akt prawny, następnie uznany za sprzeczny z Konstytucją, a strona zmierza do podważenia w ostatecznym wyniku wyroku Sąd Najwyższego oddalającego skargę kasacyjną to wyłącznie ten Sąd jest właściwy do wznowienia postępowania. Z tych względów uznał za nietrafne odmienne stanowisko zawarte w postanowieniach Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2012 r. III CO 4/12 (OSNP 2013, nr 17-18, poz. 215) i z dnia 28 maja 2013 r. I CO 2/13 (nie publ.). Inna podstawa wznowienia powoduje, że nie ma zastosowania pogląd wyrażony w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2007 r., III CZP 137/06 (OSNC 2007 nr 9, poz. 125).

Zważywszy jednak na treść art. 412 § 4 k.p.c., wyznaczającą zakres kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym o przekazaniu sprawy w zakresie rozpoznania skargi Sądowi Apelacyjnemu w (...) orzeczono jak w postanowieniu.

jw

r.g.